

Josef svým bratrům a rodině svého otce pravil: „Pojedu a ohlásím to faraónovi. Řeknu mu: »Přišli ke mně z kenaanské země moji bratři a rodina mého otce. Ti muži jsou pastýři ovcí, chovateli stád. Přišli se svým bravem a skotem a se vším, co mají.« Až vás farao zavolá a otáže se, jaké je vaše zaměstnání, řeknete: »Tvoji otroci jsou od svého mládí až doposud chovateli stád, stejně jako naši otcové.« To proto, abyste se mohli usídlit v zemi Gošenu, neboť pro Egyptany jsou všichni pastýři ovcí ohavností.“ Josef šel a oznámil faraónovi: „Můj otec a moji bratři se svým bravem a skotem i se vším, co mají, přišli ze země kenaanské. Jsou tu v zemi Gošenu.“ Potom vzal ze svých bratrů pět mužů a postavil je před faraóna. Farao se jeho bratrů otázal: „Jaké je vaše zaměstnání?“ Oni mu odvětili: „Tvoji otroci jsou pastýři ovcí stejně jako naši otcové.“ A řekli faraónovi: „Přišli jsme, abychom v této zemi pobývali jako hosté, poněvadž pro ovce tvých otroků nebyla žádná pastva; na kenaanskou zemi těžce dolehl hlad. Dej svolení, ať tvoji otroci mohou sídlit v zemi Gošenu.“ Farao řekl Josefovi: „Tvůj otec a tvoji bratři přišli přece k tobě. Egyptská země je před tebou. Usídlí tedy otce a bratry v nejlepší části země. Ať sídlí v zemi Gošenu.“

Dnes to bude o pastýřích.

O vánocích jsme zvyklí potkávat je jako bukolické postavičky. Jmenuje se podle nich celý žánr – skladby s vánoční tematikou se zhusta nazývají „pastorále“, tedy „na pastýřskou notu“. Jenže jen co pomine čas pastorále a koled, jako by pomínula i příležitost potkávat se s tím, k němuž pastýřské písně a koledy zvou, natož pak od něj uprostřed všedních dní něco očekávat.

Pastýři přitom hrají důležitou roli i v příběhu o narození Spasitele. A leckterí z vykladačů tohoto příběhu připomínají, že nejde o bukolické postavičky, ale o nedůvěryhodné živly, málem postavy z podsvětí. Takhle nám je popularizovala jedna ze scén letošní vánoční hry. Jen si vzpomeňte, jak se tam pastýři vyděšeně ptají: *kdy já byl naposledy pravdomluvej, a kdy já naposledy poctivej?* Mohli bychom na toto téma uvádět mnohé příklady všelijakých aktuálních čtveráčků, dnes ale potřebujeme pokročit ještě dál.

Potřebujeme se zeptat, jak vidí pastýřskou roli samotné Písmo – to Písmo, jež bylo autoritou a inspirací i pro pisatele vánočního příběhu, tedy evangelisty. Když ho otevřeme, hned na počátku, v knize Genesis, zjistíme: **Už od Abrahama je Bůh Bohem pastýřů**. Nomádů, putujících za svými stády z místa na místo, zvyklých svůj stan večer postavit a ráno zase strhnout a putovat dál. Už od Abrahama dalo jejich putování směr a cíl Boží pozvání a oslovení. A zároveň – **jejich pastýřské putování dává také – už od Abrahama – podobu jejich víře**. Víře, která se nedrží pevně zažitého, známého místa. Víře, která nestaví „můj dům můj hrad“ – ale putuje – jako host. Jednou zvaný a jindy nezvaný příchozí, který v tom nomádství směřuje do budoucnosti, za Božími sliby. **A tahle víra ví: Ty**

skutečně dobré a kvalitní zelené pastviny a vody tiché, ty máme ještě před sebou. Tam nás Bůh (Bůh Abrahamův, Izákův a Jákobův) teprve dovede. Vždyť to přece slíbil.

A jak se na ty pastýřské nomády koukali – o tom nám hodně napoví dnešní text. **V dnešním vyprávění se potkávají dva světy**, do té doby cizí, nesourodé a mimoběžné: svět pastýřů – a svět faraonův. Svět Izraele a svět Egypta. V jazyce těch pastýřů se Egypt řekne *MICRAJIM*, Svěrák, rozuměj místo nesvobody. Nemusí to být hned údolí stínu smrti, ale pastýř se v něm cítí jak nahý v trní. Přitom **Egypt vidí sám sebe** jako svět vysoké civilizace, pevně a nehybně usazené – jak farao na svém trůnu. Svět, jehož obyvatelé na ty fousaté přivandrovalce koukají patřičně svrchu a jejich toulání za stády považují za ohavnost.

Tyhle dva nesourodé světy teď svádí dohromady postava s hodně zvláštním příběhem – Josef. Milovaný syn Jákobův, vržený do Egypta proti své vůli, který na vlastní – nahou – kůži poznal jeho úplné dno i vrchol. Kobky odsouzců, i lesk faraonova dvora. Milovaný syn, který na dně i na vrcholu dokázal druhé obdařovat divnou, dobrou mocí boží blízkosti; zaháněl děsivé noční můry a nakonec zachránil Egypt a s ním okolní svět od smrti hladem. Od té doby mu v Egyptě neřeknou jinak než Zachránce světa. Spasitel.

Josef, sám odchovaný nomádkou vírou, přinesl Egyptu to, co se v samotném Egyptě nikde nenašlo. **Přinesl naději** – ten zvláštní přístup k životu, který právě Bůh Abrahamův, Izákův a Jákobův otevírá. Postoj, kdy je ti dáno vytušit: Ač se ti všechno hroutí – ač statistiky a prognózy ukazují totálně do mínusu (jak to prognostikovaly faraonovy sny o šeredných kravách, co sežraly ty nádherně vykrmené), přece nejsi vydán napospas těmhle prognózám a zákonitostem. Můžeš se na život podívat jinak, pohledem Božích zaslíbení, pohledem abrahamovské naděje a jákobovské zápasící víry. A to se pak pustíš i do bitev, které vypadají dopředu prohrané, anebo tě napadne řešení, s kterým žádné prognózy neuměly počítat.

Ted', na konci nomádké knihy Genesis, Josef přivedl celou svou rodinu – svou „církev“ do Egypta. Jakou radu přitom pro ni bude mít? Ať zaprou svůj nomádký původ – a přizpůsobí se Egyptu? Josef to vidí jinak: I když do Egypta přicestovali na faraonových stěhovacích vozech - přece se z nich nesmí stát Egyptané. A nejvíc ze všeho se stará, aby si i v zemi, která se jim může zdát jak nebeské pastviny zelené, dokázali uchovat svou svébytnost. Aby zůstali pastýřským národem, který svůj život a svou víru nesváže po pohansku s Egyptem, s tím „můj dům můj hrad“ (co když spadne nebo zkrachuje, zhrouť se ti celý vesmír), nýbrž – aby zůstali lidem putující nomádké víry. **Až půjdem za faraonem** – a on se vás zeptá, *Co máte za práci?* - tak pozor, varuje Josef. To není jen lehké konverzační téma. Tady půjde o to, kým mezi pohany máme být a zůstat. Tady půjde o naši víru. A tak se nic nebojte, a přiznejte barvu: Odjakživa jsme nomádi, lid který putuje se svými stády. Nic se neostýchejte, že farao

možná protáhne obličej a bude na vás koukat jak na odporný hmyz. Pro Egyptány možná představují takové toulavé existence ohavnost, ale v nezajištěném pastýřském putování je naše síla.

Takhle nějak vyškolil Josef své bratry než šli před faraona – toho reprezentanta pohanského světa, jistého si svou mocí a slávou. A oni nezapřeli svou víru – svou životní orientaci, své nomádství, ale nahlas se k němu přiznali: Ano vznešený pane - už naši otcové takoví byli a my v tom nejsme jiní... A farao neprotáhl ošklivostí obličej, protože měl ještě moc dobře v paměti, že právě syn z téhle nomádské rodiny zachránil celou jeho veleříši, a vyčlenil jim zelené pastviny a vody tiché v zemi Gošen. Mimochodem, je bezvadná, tahle země Gošen, kterou jim věnoval farao. Jejich zelené pastviny se vyhládlým nomádům a jejich stádům mohou jevit jak zemský ráj. Ale hebrejské ucho u toho jména musí zpozornět. Zní to trochu jak „Otrokovice“ –

- tiché varování: Jen, aby se tu z momentálně svobodných nomádů nestali časem otroci...

Z toho, jak Josef školí své bratry na ono setkání, je slyšet – ve světě oslnivé civilizace, jakou Egypt pro hladové Jákobovy syny představoval, je vskutku těžké zůstat sám sebou. Nepřizpůsobit se. Nesvázat své vyhlídky s jeho vyhlídkami, svou budoucnost s jeho poměry. Neutopit v něm nomádskou hospodinovskou víru. Ani nepropadnout mindrákům, že jsme tu jako lidé abrahamovské víry za podezřelé živly, protože se neklaníme faraonům; netvrdíme, že to co tu dnes panuje, jsou ty nejlepší myslitelné poměry; ani nezbožšťujeme tzv. mesiáše, kteří mají údajně recept na všechny nemoci této země. Pamatujeme, že to byla a je nomádská víra, která tomu světu dává spasitele. A že to byli nomádi pod širým nebem, komu jako prvnímu zaznělo evangelium „dnes se vám narodil spasitel“. A právě směr jejich dalšího putování chce inspirovat naše vlastní kroky: „*Pojďte až do Betléma a podívejme se na to, co se tam stalo, jak nám Pán oznámil.*“

Dnes se nám potkává poselství o Spasiteli se střídáním letopočtu – a my jsme zváni vstoupit do dalšího času s nomádskou – pastýřskou vírou. Nomádská víra smí přitom věřit: Nesemílají nás meloucí letopočty jeden za druhým. Pro nás je rozhodující čas Božích zaslíbení a výhledů. I když se tu máme dobře, tohle není země zaslíbená, tohle je jen Gošen. Ano, člověk má být vděčný, že může spočinout v bezpečí a dostatku; vděčný, že tu nevládnou zvrhle faraonské čínské či putinovské poměry. Ale ještě tu není cíl. Stačí, aby se poměry trochu zvrstly - a ze zelených pastvin jsou Otrokovice... Mimochodem, právě o to, aby se z této země nestaly zas něčí Otrokovice, o to je třeba v tomto času obzvláště pečovat.

A hlavně – nomádská víra nalézá spasitele, který netvrdí „Já jsem ten dobrý farao“, ale říká *Já jsem dobrý pastýř*. Pastýř, který je s vámi uprostřed vašeho času tak, že putuje se svým stádem. S touhle nomádskou důvěrou – a s tímhle krédem smíme kráčet vstříc novému roku a časům, jež nás čekají. Amen.

Gn 46,31-47,6 Salvátor 29.12.2019

Píseň 277,1+4

In: Hospodin jest můj pastýř, nebudu mít nedostatku ... Duši mou očerstvuje, vodí mne po stezkách spravedlnosti pro jméno své. AMEN (Ž 23,1.3)

Píseň 23

Modlitba

Žít ze spásy, kterou dáváš, náš dobrý Pastýři – přijímat i rozdávat útěchu a pokoj – zvěstovat naději, k tomu jsi nás vytvořil jako svůj lid. K tomus' nás povolal, to chceme jako rozhodující slovo uslyšet i na přelomu starého a nového roku. Ať prožíváme sevření – nebo se těšíme na radostné vyhlídky. Vždyť náš čas by bez tebe zel prázdnotou. Díky tobě nemusíme bezcílne bloudit ani bezradně přešlapovat na místě, ale následovat Krista Ježíše a kráčet vstříc tvému království. Daruj nám tedy slovo, které pozvedne, udrží a popostrčí na cestě víry. Daruj slovo, jež pročistí rozum, abychom se rozhodovali jako tví svědkové. A daruj slovo, jež otevře srdce obcerství důvěru, že jsi s námi. Amen

1. čtení Lk 2,15-20

Píseň 279,1-6

kázání

Píseň 279,7-10

Ohlášení

Připomínka zesnulých, pokřtěných a oddaných.

Přímluvy PŘIJĎ KRÁLOVSTVÍ TVÉ

1. Dát žití směr - i když budem bloudit- PŘIJĎ KRÁLOVSTVÍ TVÉ
2. Doprostřed temnot – doprostřed smutků – když ztrácíme blízké – PŘIJĎ KRÁLOVSTVÍ TVÉ.
3. Uchovat věrnost – dát sílu lásce – povzbudit k službě – PŘIJĎ KRÁLOVSTVÍ TVÉ
4. K těm, na nichž nám záleží – k těm, které neznáme – k zapomenutým trpícím – PŘIJĎ KRÁLOVSTVÍ TVÉ
5. Tam kde běsní válka – na cesty utečenců – k raněným a bitým – PŘIJĎ KRÁLOVSTVÍ TVÉ
6. K církvi po všem světě – k bohatým i chudým – mezi váhající – PŘIJĎ KRÁLOVSTVÍ TVÉ
7. I v tomto roce – a v tomto městě – dát sílu krokům – PŘIJĎ KRÁLOVSTVÍ TVÉ

Poslání 2 K 6,2c.6-10 („nomádské krédo“)

Požehnání

Bůh naděje nechť vás naplní veškerou radostí a pokojem ve víře, aby se rozhojnila vaše naděje mocí DS. Amen

Píseň 297,3